

Rijksdienst Caribisch Nederland
OCW

NEDERLANDS

WHAT'S NEW ...

IN CARIBISCH NEDERLANDS ONDERWIJS

Foto: Ingrid Zegers

10

Juni 2018
Nummer 10

2 Inhoudsopgave
Colofon
In de volgende editie ...

10 Interview
Directeur FORMA over het
belang van alfabetisering

16 Column
Leren observeren

3 Voorwoord
Jubileum
verhalenwedstrijd
"What's New"

11 Kort interview
Basiskwaliteit behouden
bij EOZ Bonaire

17 Even voorstellen...
Carol Irvina Skinner

4 Reportage
Echte horeca-ervaring
opdoen op Saba

12 Provinciale vakwedstrijden
op Saba

18 Haaienweek op
Statia inspireert

6 Interview
Unidat pa Ensenansa
Bonaire

14 Reportage
Boten bouwen op school

20 Kort Nieuws
-Basiskwaliteit voor bijna
gehele onderwijs in CN
-Halvering collegegeld
-Eerste stap gezet naar
verbetering huisvesting SGB
-Laat geen subsidie liggen!

8 Leren zwemmen in
Caribisch Nederland

15 Muurschildering Statia

21 Een dag met ...
Jan Meijer

Dit magazine is een uitgave van RCN/OCW en heeft tot doel om:

- achtergrondinformatie over onderwijsontwikkelingen te bieden aan onderwijs-professionals in Caribisch Nederland en
- de uitwisseling van kennis en ervaring tussen de eilanden te stimuleren.

Redactie: Anna Lautenbag, Stephanie van der Heiden-Derksen en Elaine Marchena (tevens eindredactie)

Column: Martin van den Oetelaar

Fotografie: Malachy Magee, Ingrid Zagers, Stephanie van der Heiden-Derksen, Anna Lautenbag, Dirkje de Jong, Theresa Leslie, Shurandy Thodé en Elaine Marchena

Ontwerp en lay-out: I-Design, Ivonne Zegveld

Drukwerk: Print 2000 (bovenwinden) en FXDC Communications (Bonaire).

Wilt u reageren op de inhoud van dit blad of heeft u suggesties of bijdragen voor een volgende editie? Neem contact op met Elaine Marchena: elaine.marchena@rijksdienstcn.com

Deadline voor de volgende editie: 10 september 2018

IN DE VOLGENDE EDITIE VAN 'WHAT'S NEW'

- Voortgang Raden van Kinderen op Bonaire, Saba en Sint Eustatius
- Het kasproject
- Het Kinderrechten Filmfestival

En meer!

Tijdens het laatste bezoek van de Onderwijsinspectie, in maart 2018, behaalden weer drie onderwijsinstellingen de basiskwaliteit. Daarmee heeft bijna het volledige onderwijs in Caribisch Nederland de basiskwaliteit: een prestatie om trots op te zijn!

Een andere mijlpaal is dat het onderwijsblad "What's New ..." al tien keer is uitgekomen. Om dit te vieren hebben we een wedstrijd uitgeschreven, waarover meer elders op deze pagina.

Ondertussen werken we in het Caribisch Nederlandse onderwijs met z'n allen gestaag aan de realisatie van de doelstellingen van de tweede Onderwijsagenda. We hebben nog twee en een half jaar om deze doelstellingen te realiseren.

Waar het in de eerste Onderwijsagenda vooral ging om het behalen van de basiskwaliteit, gaat het in deze Onderwijsagenda om het behouden en versterken van de kwaliteit en verhoging van de onderwijsopbrengsten.

Ik wil daarom afsluiten met de volgende twee oproepen:

- Dat iedere onderwijsprofessional enthousiast en constructief blijft meewerken aan de realisatie van de beoogde onderwijsverbeteringen. Beter onderwijs betekent immers een betere toekomst voor de jongeren van onze eilanden.
- Dat zoveel mogelijk leerkrachten meedoen aan de jubileumwedstrijd, zodat we elkaar kunnen blijven inspireren.

Ik wens u weer veel leesplezier!

JUBILEUM VERHALENWEDSTRIJD "WHAT'S NEW"

Uw verhaal in de "What's New ..."
en op de facebook pagina van OCW!

Dit is alweer de tiende editie van de "What's New..."

Daar willen we graag bij stil staan en wel met de volgende wedstrijd:
Stuur ons uw meest bijzondere, ontroerende of grappige verhaal uit de onderwijspraktijk. Het gaat om een verhaal waarmee u anderen in het onderwijsveld kunt inspireren. We verwachten geen lange verhalen: uw inzending moet bestaan uit minimaal 300 en maximaal 500 woorden. Een bijbehorende foto of ander beeldmateriaal is ook van harte welkom maar zal niet doorslaggevend zijn voor of u wint.

Alle inzendingen worden beoordeeld door een jury. Die zal bestaan uit onderwijsprofessionals van alle drie de eilanden van Caribisch Nederland (1 per eiland) en een beleidsmedewerker van OCW in Nederland.

Het winnende verhaal wordt gepubliceerd in de volgende editie van "What's New" en op de facebook pagina van OCW in Nederland!

Deadline voor uw inzending is **vrijdag 24 augustus 2018**.
Alvast veel succes met het schrijfwerk!

10^x

ECHTE HORECA-ERVARING OPDOEN OP SABA

Shelly en Hillary bereiden een heerlijke "Pasta Alfredo"

SINDE BEGIN DIT SCHOOLJAAR HEBBEN LEERLINGEN VAN SABA COMPREHENSIVE SCHOOL (SCS) DE KANS ECHTE HORECA-ERVARING OP TE DOEN BINNEN HUN EIGEN SCHOOL. DE PROFESSIONELE KEUKEN, KANTINE EN BED & BREAKFAST MAKEN DIT MOGELIJK. DOEL VAN HET PROJECT IS OM DE THEORIE TE VERBINDEN AAN ECHTE WERKERVARING. DE LEERLINGEN VAN DE ONDERBOUW, PRAKTIJKONDERWIJS EN MBO NIVEAU 2 LEREN HIER ALLES OVER HOSPITALITY IN DE PRAKTIJK.

Bij binnenkomst in de professionele keuken is docente Hospitality, Shelly Zagers-Hughes, druk in de weer met een leerling Hillary die ze leert "Pasta Alfredo" te bereiden. "Een heerlijke, eenvoudige maaltijd, perfect als je weinig tijd hebt", legt Shelly uit aan haar leerling. Nadat de afwas is gedaan, is er tijd voor een gesprek met "What's New...".

Iedere schooldag begint met het klaarzetten van het schoolontbijt, dat dankzij de subsidie van "Kansen voor alle Kinderen" beschikbaar is voor de leerlingen. Ze zijn allemaal welkom. In de praktijk maken dagelijks 3 tot 10 leerlingen hier gebruik van. Het ontbijt bestaat uit brood, beleg, fruit, yoghurt en thee. Dankzij het schoolontbijt kunnen alle leerlingen met een gevulde maag en volop energie aan de schooldag beginnen.

Leerlingen hebben zelf inspraak

Later op de ochtend bereiden leerlingen onder begeleiding van Shelly gerechten die in de naastgelegen kantine verkocht worden.

"De grootste uitdaging in mijn functie is de planning", vertelt Shelly. "Soms zijn leerlingen afwezig door ziekte, waardoor taken herverdeeld moeten worden. Maar vooral moeten we improviseren met het plannen van de weekmenu's. Niet altijd zijn alle ingrediënten die we voor onze gerechten nodig hebben, voorradig op het eiland."

De leerlingen hebben zelf inspraak bij het opstellen van het weekmenu. Hierdoor leren ze een planning te maken en rekening te houden met de houdbaarheid van producten en de kostprijs van ingrediënten. Deze week staan onder andere lasagne, sandwiches en macaroni op het lunchmenu. "Daarnaast bieden we altijd vers fruit aan, dat wordt steeds geliefder bij de leerlingen," vertelt directeur Anton Hermans.

"DE LEERLINGEN HEBBEN ZELF INSPRAAK BIJ HET OPSTELLEN VAN HET WEEKMENU."

De keuken biedt veel mogelijkheden tot leren. Hygiëne is een belangrijk onderwerp tijdens de lessen, bijvoorbeeld door het gebruik van verschillende kleuren snijplanken voor verschillende producten. "De witte snijplank is voor brood en de rode is voor vlees", legt leerlinge Hillary desgevraagd uit. Ze pakt een wasmand van de grond om de keukendoeken die vanochtend gebruikt zijn, te gaan wassen. "Het is leuk verschillende taken te hebben in de keuken, maar koken vind ik het allerleukst", vertelt ze enthousiast.

Vorbereiding op toekomstige baan

“We hebben beschikking over professionele apparatuur, zodat de leerlingen ervaring opdoen die daadwerkelijk toepasbaar is in de praktijk. Hierdoor zijn ze goed voorbereid op een stage of toekomstige baan”, aldus Shelly. “De maaltijden die de leerlingen in de keuken bereiden, worden verkocht aan docenten en leerlingen. Hierdoor dragen de leerlingen een grote verantwoordelijkheid voor het eindproduct en krijgen ze feedback van klanten op hun prestaties.”

“DE GASTEN
VAN DE BED &
BREAKFAST ZIJN
ONDER DE INDRUK
VAN DE GOED
UITGERUSTE
KAMER.”

De Bed & Breakfast van de school

Behalve voor de lunchmaaltijden, wordt de keuken vooral ook gebruikt voor het leren bereiden van allerlei andere gerechten. “Vandaag ga ik cup cakes maken met een groep leerlingen, dat willen ze graag leren”, vertelt Shelly. “We breiden de leerkeuken overigens steeds verder uit”, zegt Anton. “We willen leerlingen de kans bieden te werken met zoveel mogelijk professionele apparatuur. Over een paar weken kunnen we hier ons eigen brood bakken, als de nieuwe broodoven is geleverd. Ook hebben we recentelijk de snijmachine gerepareerd en hebben we als doel weer met een professionele ijsmachine te kunnen werken. We zijn dus volop in ontwikkeling.”

Bed & Breakfast

Sinds het begin van dit schooljaar beschikt de school bovendien over een heuse Bed & Breakfast. “De hotelkamer hadden we al, maar doordat er nooit iemand in sliep, waren de leermogelijkheden beperkt”, vertelt Anton. “Als we voorheen de leerlingen vroegen de hotelkamer schoon te maken, lag er hooguit wat stof. Nu ervaren de leerlingen hoe het is een kamer schoon te maken als het bed opengeslagen is en er links en rechts haren liggen. En waar op gelet moet worden bij het schoonmaken van een gebruikte badkamer.” Ook hier staat de combinatie van werken en leren centraal. Tegen een onkostenvergoeding kan de riant tweepersoonskamer, met uitzicht over het groene landschap van Saba, door gasten gehuurd worden. Natuurlijk wordt er desgewenst ook een ontbijt geserveerd. De ervaringen van de gasten zijn positief. Zij geven aan onder de indruk te zijn van de goed uitgeruste kamer.

Het schoolontbijt is beschikbaar voor alle leerlingen

Leven in de brouwerij

Daarnaast is de school een samenwerking aangegaan met Organopónicos Groententuin, een sociale werkvoorziening van de Saba Reach Foundation. Leerlingen van de klassen PrO 1 en PrO 2 krijgen hier de beschikking over een groentenbed en ook de bloembakken op het schoolterrein zullen gebruikt worden voor het kweken van groenten. Vanzelfsprekend worden deze groenten vervolgens gebruikt in de keuken van de school. Zo leren de leerlingen de volledige cyclus kennen, die hoort bij het bereiden van een maaltijd.

Deze nieuwe vorm van leren zorgt voor leven in de brouwerij op school. “Wat ruikt het hier lekker.”, hoort Anton geregeld collega’s zeggen. “De keuken en de kantine zijn als het ware het nieuwe hart van de school”, eindigt hij met een trotse glimlach. ■

‘UNIDAT PA ENSEÑANSA BONAIRE’ SAMEN BEREIKEN WE MEER

IN 2017 STAKEN 4 ENTHOUSIASTE, JONGE ONDERWIJSPROFESSIONALS OP BONAIRE DE KOPPEN BIJ ELKAAR. ZIJ WILDEN ONDERWIJSPROFESSIONALS OP BONAIRE HELPEN DOOR EEN PLATFORM AAN TE BIEDEN WAAR KENNIS, INSPIRATIE EN NIEUWE ONTWIKKELINGEN MET ELKAAR GEDEELD KUNNEN WORDEN. ZO ONTSTOND DE STICHTING “UNIDAT PA ENSEÑANSA”. ER ZIJN OP DIT MOMENT AL DRIE EVENEMENTEN GEORGANISEERD EN DE DEELNEMERS EN BESTUURSLEDEN ZIJN ENTHOUSIAST.

“Als leerkrachten in het onderwijs was het ons opgevallen dat onderwijsprofessionals op Bonaire soms met dezelfde soort uitdagingen worden geconfronteerd”, vertelt penningmeester Davy Terwindt van de stichting en leerkracht aan de Skol Amplio Papa Cornes. Voorzitter Melanie Pop van Kolegio Rayo di Solo voegt daaraan toe: “De zoektocht naar een passende oplossing kan een lange, en soms frustrerende weg zijn. Dat terwijl er een goede kans bestaat, dat iemand anders al een passende oplossing heeft gevonden voor waar je tegenaan loopt. Want er is zoveel praktijkkennis en ervaring onder de onderwijsprofessionals op Bonaire, die lang niet altijd wordt gedeeld...”

Zo kwamen Davy Terwindt, Melanie Pop, Jemila Nur-Ahmed en Demelza Tjon op het idee om onderwijsprofessionals een platform te bieden, waar ze over hun ervaringen kunnen vertellen, zodat ook anderen er hun voordeel mee kunnen doen. Naast de evenementen heeft de stichting een facebookpagina, waar de activiteiten worden aangekondigd, foto's en video's van activiteiten worden gedeeld en artikelen ter stimulering van het onderwijs op Bonaire.

Eerste Onderwijscafé

De lancering van de stichting was op 22 augustus 2017. Op 4 oktober 2017 werd in het gebouw van de Universiteit van Curaçao te Kralendijk het eerste “Onderwijscafé” georganiseerd. Genodigden waren alle onderwijsprofessionals die zich verbonden voelen met het primair onderwijs op Bonaire. Natuurlijk altijd spannend zo'n eerste bijeenkomst, vooral voor de organisatoren. Maar de opkomst was goed! Het was een geanimeerde avond en de sfeer zat er direct goed in, dus een goed begin.

Het programma begon met een bingospel waarmee de aanwezigen elkaar konden leren kennen. Daarnaast waren er twee gastsprekers. De eerste was Shirley Bernard, leerkracht op Kolegio Rayo di Solo, die op een inspirerende manier vertelde over haar passie en het werken met het opvoedkundige programma “Conscious discipline!”. De volgende spreker was Cynthia Pourier. Deze leerkracht van Kolegio San Luis Betrán benadrukte in haar gepassioneerde presentatie hoe belangrijk het voor een leerkracht is om in de klas vooral goed te observeren.

Alle aanwezigen waren enthousiast over de bijeenkomst en diverse onderwijsprofessionals hebben zich gelijk gemeld als gastpreker voor een volgende keer.

Onderwijscafé 2

Op 24 januari, 2018 was het tweede onderwijscafé. Op de facebookpagina van Unidat pa enseñansa werd een "live" uitnodiging gepost van niemand minder dan Jandino². Het effect bleef niet uit: onderwijsprofessionals die het evenement hadden bijgewoond, spraken de bestuursleden aan. Zij vertelden iedere dag in hun functioneren nog terug denken aan het onderwijscafé en wat daar verteld is. Tijdens het tweede onderwijscafé vertelde gastspreker Henk Pepping, onderwijsconsultant en schooldirecteur, gepassioneerd over het belang en effect van het kind centraal stellen. Een veel gedane uitspraak, maar wat betekent dit nou voor jouw handelen als onderwijsprofessional?

Tot slot sprak gastspreker Zulaika Winklaar, leerkracht op Skol Amplio Papa Cornes, vol enthousiasme over motoriek bij kleuters en het belang om dit goed te ontwikkelen. Een prachtige, grotere opkomst met een aantal bekende, maar ook nieuwe gezichten. Wederom een zeer gezellige en geslaagde avond!

Een begrip

Voor het schooljaar 2017-2018 is het idee om minstens vier keer per jaar een bijeenkomst te organiseren, met enkele gastsprekers die ter inspiratie hun kennis, ervaringen en passie delen met de overige aanwezigen. Tijdens de productiefase van dit blad werd het derde, eveneens zeer succesvolle, evenement georganiseerd. De stichting richt zich in eerste instantie op het basisonderwijs, maar wil in de toekomst meer evenementen organiseren, mogelijk ook voor het voortgezet onderwijs. De stichting staat ook open voor samenwerking met andere organisaties/instanties.

De wens van het bestuur is dat "Unidat pa Enseñansa" een begrip wordt op Bonaire, dat in de hele gemeenschap wordt gedragen. "Als je als leerkracht ergens tegenaan loopt of iets wilt weten, dan moet je op dit netwerk terug kunnen vallen", stelt Davy. Melanie voegt daaraan toe: "Er is zoveel expertise en kennis op het eiland." Het is volgens haar jammer dat die kennis vaak zo versnipperd of verborgen is, in plaats van dat het bij elkaar komt. Bijvoorbeeld door het delen van alle succeservaringen, die dagelijks worden geboekt voor de kinderen van Bonaire. "Door het bieden van een podium voor het delen van ervaringen, kennis en passie hopen wij bij te dragen aan dat de onderwijsprofessionals elkaar versterken: samen weten en bereiken wij immers meer," aldus Melanie. ■

¹ "Conscious discipline" is een wetenschappelijk onderbouwd opvoedkundig en sociaal emotioneel programma voor klassenmanagement. Voor meer informatie: www.consciousdiscipline.com

² Jandino Jullian Asporaat is een Nederlandse stand-upcomedian, acteur, televisiepresentator, zanger, producent en imitator van Curaçaose afkomst, die regelmatig op de eilanden is voor optredens en andere projecten.

"... ER IS ZOVEEL PRAKTIJKKENNIS EN ERVARING ONDER DE ONDERWIJS-PROFESSIONALS OP BONAIRE, DIE LANG NIET ALTIJD WORDT GEDEELD..."

SUGGESTIES?

Mocht je leuke suggesties of ideeën hebben of meer willen weten, neem dan contact op met **Fundashon Unidat pa enseñansa** via de facebookpagina of stuur een mail naar **unidat.pa.ensenansa@gmail.com**

LEREN ZWEMMEN IN CARIBISCH NEDERLAND

Door **Stephanie van der Heiden-Derksen**

Al sinds november 2016 organiseren de Sint Eustatius Sports Facility Foundation (SSFF) en de Sint Eustatius Swimming Association (SESA) zwemlessen voor leerlingen van de groepen 3. Na de orkaanperiode in september 2017 wordt er een inhaalslag gemaakt. De leerlingen van groep 4 en 8 krijgen nu ook les, zodat in 2018 alle kinderen die de basisschool afronden, hun zwemdiploma A hebben. Veiligheid en kwaliteit staan in dit project voorop.

Zwemles op Bonaire • Foto: Openbaar Onderwijs Bonaire

Het project baseert zich op een plan, dat in 2016 is geschreven door Michiel Derksen voor de SSFF, met steun van alle basisscholen, SESA, St. Eustatius National Parks Foundation (STENAPA) en het Openbaar Lichaam van St. Eustatius. Inmiddels is er een nieuwe projectcoördinator: Monique Martis. Vanuit de integrale gelden is destijds een bedrag toegezegd, zodat het project van start kon gaan. Het project draait nu al anderhalf jaar. Vanwege de vraag naar zwemlessen onder de leerkrachten, zijn er ondertussen ook zwemlessen gestart voor volwassenen.

Kwaliteit

Om de kwaliteit van het zwemonderwijs te waarborgen, zijn de zweminstructeurs van het eiland opgeleid volgens de norm van De Nationale Beroepsopleiding Zwemonderwijs (NBZ) in Nederland. In deze opleidingen wordt aandacht gegeven aan hydrodynamica, zwemtechnieken, didactiek in de zwemlessen en aan de eigen zwemvaardigheid van de instructeurs: oftewel het behalen van het zwemdiploma A t/m C en reddend zwemmen. Daarnaast gaan beide instructeurs en de assistent in de toekomst een EHBO-cursus volgen. De life guards zijn duidelijk herkenbaar aan hun felgele shirts met daarop de tekst 'life guard'. De instructeurs zijn herkenbaar aan hun rode zwemoutfits en een fluitje om de nek.

Zwemles op Sint Eustatius • Foto: Stephanie van der Heiden-Derksen

‘HET LIJKT WEL OF WIJ DE KINDEREN ELKE WEEK EEN NIEUW CADEAUTJE GEVEN, ZO VROLIJK ZIJN ZE WANNEER ZE HIER ARRIVEREN.’

Met dank aan de het project **Kansen voor Alle Kinderen** en **Openbaar Lichaam Bonaire** krijgen nu alle leerlingen van groep 5 zwemles.

Er zijn ook enkele vernieuwingen doorgevoerd om het zwembad veiliger te maken. Zoals de aanschaf van nieuw drijvend les- en speelgoed voor in het water.

De zwemlessen

Nadat de leerlingen een jaar zwemles hebben gehad, mogen ze afzwemmen voor diploma A. Als de kinderen hun diploma hebben behaald, krijgen ze nog vier snorkellessen, die samen met STENAPA worden gegeven in Lower Bay (red.: de kuststrook van Sint Eustatius waar de meeste stranden zich bevinden).

Enthousiasme

Nog niet iedereen ziet het nut in van het zwemonderwijs. Maar de organisatoren hopen dat het enthousiasme van de kinderen zal overslaan op de ouders. De meeste vooruitgang is zichtbaar bij de leerlingen van de groepen 7. Eén van de docenten vertelt: “de leerlingen hebben al geen extra drijfmiddelen meer nodig om boven water te blijven. In groep 3 hebben nog enkele kinderen angst voor het water. Maar ook hier zie je de kinderen elke les groeien en steeds minder gebruik maken van de hulpmiddelen.” De kinderen zijn -op een enkeling na- allemaal laaiend enthousiast. Ze leven iedere week weer toe naar de zwemles. Leerlingen van de Governor de Graaff school beamen dit: “het is super leuk!” en “zelfs met mijn astma kan ik zwemmen!”. Een leerling van groep 7 vult aan: “ik leer nu hoe ik moet zwemmen, dat kon ik hiervoor niet”.

Een zwemdocent vertelt dat hij vooral wordt gedreven door de enthousiaste kinderen. “Die maken je dag. Het lijkt wel of wij de kinderen elke week een nieuw cadeautje geven, zo vrolijk zijn ze wanneer ze hier arriveren.” Zoals het er nu uitziet, zal het project de komende jaren nog gecontinueerd worden en daar zijn de leerlingen maar wat blij mee!

Schoolzwemmen op Bonaire

Twee jaar geleden zijn ook de scholen op Bonaire gestart met schoolzwemmen voor de leerlingen van de groepen 5. Ook hier kwam de vraag om te starten met zwemlessen, dit nadat tijdens schoolactiviteiten bleek dat weinig leerlingen konden zwemmen. De voorwaarde was wel dat er continuïteit geboden werd en dat het schoolzwemmen de komende jaren een vast onderdeel van het lesprogramma zou worden.

In het zwembad van het Hillside Hotel krijgen de leerlingen les van gecertificeerde zwemdocenten van Swim Academy Splash, die zijn aangesloten bij Nationaal Platform Zwembaden (NPZ) en de Nationale Raad Zwemveiligheid (NRZ) in Nederland. Hierdoor mogen zij de zwemdiploma's A, B en C aanbieden. Leerlingen die na een jaar zwemles nog niet kunnen afzwemmen, krijgen een certificaat met daarop de vaardigheden die ze wel beheersen.

Toestemming

Het afzwemmen gebeurt in de zee, omdat hier de omstandigheden anders zijn dan in het zwembadwater. Ouders dienen hiervoor toestemming te geven. De meeste ouders zijn erg enthousiast, zo komen ze kijken bij de diploma uitreiking. “Wat we merken is dat, na een paar jaar bezig te zijn, succes op succes het denkbild verandert van ouders en zij steeds vaker hun kinderen toestemming geven om zwemles te krijgen”, aldus algemeen directeur Eveliene Coenen van de Stichting Openbaar Onderwijs Bonaire.

Saba

Op Saba wordt momenteel wel zwemles gegeven, echter de lessen gaan niet uit van de scholen. Enkele keren per jaar wordt er een zweminstructeur ingevlogen. Die geeft dan twee weken lang dagelijks zwemles. Ouders kunnen hun kinderen hiervoor aanmelden via Child Focus. ■

Door Elaine Marchena

Officiële cijfers geven aan dat momenteel 22% van de Bonaireaanse volwassenen te classificeren is als laaggeletterd of analfabeet. In Europees Nederland bedraagt dit percentage 16%, gebaseerd op toetsingen van de reken-, lees- en schrijfvaardigheid van de bevolking. Volgens directeur Inge Berben van de stichting Formashon pa mañan (FORMA) zou bovengenoemd percentage op Bonaire hoger uitvallen bij toepassing van dezelfde toetsingen als in Nederland.

“HET IS ONGELOOFLIJK BELANGRIJK DAT ALFABETISERINGS-ACTIVITEITEN VAN FORMA ZIJN VERLENGD TOT EIND 2018”

DIRECTEUR FORMA OVER HET BELANG VAN ALFABETISERING

In Europees Nederland is becijferd dat analfabetisme en laaggeletterdheid de Nederlandse staat jaarlijks ca. 1 miljoen Euro kost. Op Bonaire gaat het naar schatting om 1 miljoen dollar per jaar. Laaggeletterde of analfabetische mensen hebben doorgaans meer gezondheidsklachten, zij kunnen feitelijk ook minder van sociale voorzieningen profiteren doordat zij zich niet of onvoldoende kunnen informeren. Zij hebben doorgaans ook geen baan, waardoor de staat ook belastingopbrengsten van deze doelgroep misloopt. Uit berekeningen is gebleken dat iedere in alfabetisering geïnvesteerde Euro 29% rendement oplevert.

Isolement

“Het is ongelooflijk belangrijk dat OCW de subsidie voor de alfabetiseringsactiviteiten van FORMA heeft verlengd tot eind 2018”, stelt Inge. “Hiermee kunnen we de alfabetiseringsactiviteiten voortzetten en uitbreiden. We hopen ook na 2018 te kunnen rekenen op aanvullende financiering voor de alfabetisering.”

Zij legt uit dat onze maatschappij zo gericht is op het goed kunnen lezen en schrijven, dat mensen zonder deze vaardigheden snel in een isolement terecht komen. “Je moet je realiseren dat kinderen in huishoudens met laaggeletterden niet gemotiveerd worden om te lezen of informatie tot zich te nemen:

Er is in die huizen, behalve de radio en tv, geen leesmateriaal te bekennen.” Er gaat volgens Inge voor mensen een wereld open, op het moment dat ze in staat zijn om zelf via leesmateriaal of het internet informatie op te zoeken.

Trots

De alfabetiseringscursussen hebben volgens Inge vooral een positief effect op het zelfbeeld en de eigenwaarde van de cursisten. “Mensen zitten vaak gevangen in een laag zelfbeeld: zo ben ik nu eenmaal en leggen zich er bij neer dat ze ook de arbeidsmarkt niet op kunnen. De trots van de cursisten op het moment dat zij kunnen lezen en schrijven en kunnen doorstromen naar een baan of vervolgopleiding, vindt Inge steeds weer een prachtig moment.

WAT DOET FORMA?

Fundashon FORMA is een opleidingscentrum voor volwasseneneducatie en onderwijs. De stichting is gevestigd op Bonaire en heeft als doel volwassenen een kans op educatie, vorming en/of onderwijs te bieden, zodat zij een volwaardige plek kunnen innemen op de arbeidsmarkt. Hiertoe biedt FORMA sociale kanstrajecten voor jongeren, alfabetiseringscursussen, basiscursussen Papiaments, Engels,

BEHOUDEN BASISKWALITEIT BIJ EOZ BONAIRE

EOZ Bonaire is één van de instellingen die tijdens het laatste bezoek van de Onderwijsinspectie, in maart 2018, basiskwaliteit behaalde. Hoe heeft EOZ Bonaire de weg er naartoe ervaren en wat zijn aandachtspunten voor de komende jaren? Een interview met directeur Rosa Hoes en teamleiders Anouk Hansen en Renata Domacassé.

“Toen ik in het najaar van 2017 aantrad als directeur, waren er al veel goede stappen gezet”, vertelt Rosa Hoes. “We hebben in de afgelopen periode niet echt iets nieuws ingezet. Het was vooral een kwestie van aanscherpen om volledig te kunnen voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit.”

Vraaggestuurd

Teamleider Anouk Hansen: “Ik heb eigenlijk de hele ontwikkeling van EOZ meegeemaakt. In het begin speelde vooral dat de dienstverlening van EOZ meer vraaggestuurd moest worden, dus gebaseerd op wat de scholen vragen. Daar komt nog bij dat iedere school een eigen behoefte heeft, dus je kunt niet één aanpak overall

op los laten. Als EOZ hebben we hier op ingespeeld. Zo zijn wij nu vier keer in de week op school. We zijn minder bezig met testen en meer in de scholen bezig. Wij werken met scholen toe naar SMART geformuleerde doelen en bekijken samen met de docenten wat wel of niet werkt.” Rosa concludeert: “het is dus niet EOZ alleen, die de basiskwaliteit behaalde, het is een gezamenlijk groeiproces geweest, samen met de scholen.” De Inspectie was volgens EOZ ook heel blij met de invoering van een nieuw cliënt registratie- en management systeem. Rosa legt uit: “Dankzij dit systeem kunnen we de voortgang per leerling nu goed monitoren. Het is geen specifiek EOZ-systeem maar een bestaand softwarepakket dat is aangepast aan de wensen van EOZ Bonaire. Het is geleverd door softwarebedrijf Caag Software op Curaçao.”

Toekomst

De komende jaren zullen in het teken staan van het behouden van de basiskwaliteit en het bestendigen van de basiszorg. Wat in nabije toekomst ook veel aandacht zal krijgen, zijn de speciale voorzieningen die nodig zijn om te kunnen voldoen aan bijzondere zorgvragen. Renata: “onze scholen zijn bijvoorbeeld niet berekend op een zeer slechtziende leerling. En zo zijn er veel gevallen van leerlingen met bijzonder zorgvragen waar je ook passend onderwijs aan zou willen bieden. Wat zullen wij in de toekomst op dit vlak wel en niet kunnen bieden? Wij lopen wat dit betreft nu aan tegen de grenzen van wat het reguliere onderwijs op zorggebied kan bieden. Dit onderwerp bespreken wij al geruime tijd met het po, het vo, en FORMA en binnenkort ook met de beleidsmakers van het onderwijs in Caribisch Nederland.”

MEER INFORMATIE OVER DE ALFABETISERINGSACTIVITEITEN VAN FORMA KUNT U VINDEN:

Op de website www.fundashonforma.com
onder de tab FORMA/alfabetisering

Door op [Youtube](https://www.youtube.com) te zoeken naar de volgende
titels van documentaires en filmpjes:

FORMA Alfa 2017
AmiporBotambepor
TrailerAmiporBotambepor
MisionForma
E bida di Lisa
GRACE Seket 2012

**Nederlands, budgetteren, en meer. Daarnaast verzorgt
FORMA momenteel de mbo-1 opleidingen namens
de Scholengemeenschap Bonaire (SGB). Voor een
volledig beeld van de geboden cursussen:
zie www.fundashonforma.com**

FORMA biedt al sinds 2006 structureel alfabetiseringscursussen voor volwassenen op Bonaire. Sinds 2017 kunnen ook gedetineerden in de Justitiële inrichting Caribisch Nederland 16 uur per week les krijgen om (beter) te leren lezen en schrijven. Door middel van de cursussen Alfabetisering krijgt elk individu de kans om zich, primair in het Papiamentu, te ontwikkelen in lezen, schrijven, spreken, uitbreiding vocabulaire en uitdrukkingsvaardigheid, klok kijken en rekenvaardigheid en budgetteren in praktische situaties. Ook leren cursisten gebruik te maken van een computer om zich de digitale vaardigheden eigen te maken die vandaag de dag niet meer weg te denken zijn. Zo leren cursisten een pinautomaat te gebruiken en leren zij het gebruik van een mobiele telefoon. Om de kansen op de arbeidsmarkt te vergroten, kunnen laaggeletterden ook via Forma theorielessen rijbewijs volgen. Het examen kunnen zij mondeling afleggen.

Omdat de doelgroep voornamelijk uit (jong)volwassenen bestaat, heeft FORMA geïnvesteerd in de ontwikkeling van lesmateriaal voor die doelgroep. Daarnaast stimuleert de stichting bedrijven en organisaties om voorlichtingsmaterialen aan te passen, zodat ook laaggeletterden de informatie tot zich kunnen nemen. Dit kan bijvoorbeeld door in voorlichtingsmateriaal meer gebruik te maken van pictogrammen en plaatjes, in plaats van alleen tekst. ■

Vierdejaarsleerlingen vmbo-Bouwtechniek van de Gwendoline van Puttschool (GvP) Sint Eustatius en Saba Comprehensive School (SCS) laten zien wat ze in huis hebben tijdens de provinciale Skills Competition op Saba. Beide scholen worden vertegenwoordigd door drie leerlingen. Het winnende team mag in maart 2018 deelnemen aan de landelijke vakwedstrijden in Nederland¹.

Door Anna Lautenbag

OPPERSTE CONCENTRATIE TIJDENS PROVINCIALE VAKWEDSTRIJDEN

De eindejaarsleerlingen VMBO-Bouwtechniek tonen vandaag hun kwaliteiten tijdens de provinciale vakwedstrijd. Het is de eerste keer dat leerlingen van Saba en Sint Eustatius deelnemen aan de Skill Competitions. Gisteren is het team van de GvP op Saba gearriveerd en in ontspannen sfeer hebben de leerlingen elkaar tijdens een maaltijd leren kennen. Vandaag staan de gezichten van de leerlingen, die net met de opdracht zijn begonnen, echter geconcentreerd.

Foto: Malachy Magee

“We letten natuurlijk op technische vaardigheden, maar minstens zo belangrijk zijn zaken als onderlinge samenwerking en een positieve werkhouding. Ook moeten de leerlingen hun eiland op een positieve manier kunnen presenteren. Of een plankje een centimeter te lang is, is niet het enige wat telt”, zegt Hein van Senten, organisator van Skills Netherlands Caribbean. Het winnende team mag deelnemen aan de landelijke vakwedstrijden in Nederland¹.

Op Sint Eustatius heeft docent Dennis van Nielen de deelnemers geselecteerd. “Mijn keuze is gebaseerd op twee jaar observatie van de leerlingen in mijn klas. Bij de selectie heb ik gelet op de bouwtechnische vaardigheden van de leerlingen, maar ook op punten als werkhouding en presentie.” Organisator Martijn Baptiste vertelt vol enthousiasme over het doel van de competitie. “Leerlingen kunnen natuurlijk hun vaardigheden tonen, maar

**“WE LETTEN NATUURLIJK OP TECHNISCHE
VAARDIGHEDEN, MAAR MINSTENS
ZO BELANGRIJK ZIJN ZAKEN ALS
ONDERLINGE SAMENWERKING EN EEN
POSITIEVE WERKHOUING.”**

Veel goede beroeps- krachten nodig

De voorselectie van de deelnemende leerlingen heeft op de scholen zelf plaatsgevonden. “Voor ons was dat eenvoudig, de klas bestaat slechts uit drie leerlingen.” vertelt directeur Anton Hermans van SCS.

worden ook geïnspireerd doordat ze zien hoe leerlingen van andere scholen dingen aanpakken. Bovendien biedt de wedstrijd leerlingen de kans zich te oriënteren op de studiemogelijkheden binnen hun vakgebied. Op de eilanden is bijvoorbeeld veel werk te vinden in de bouw en horeca. Maar omdat er

¹ Helaas ging de reis naar Nederland niet door vanwege problemen met het paspoort van een van de leerlingen. De organisatie richt zich nu op deelname aan de wedstrijden van volgend jaar in Nederland.

“JE HEBT TIEN VINGERS EN TWEE OGEN, BEHOUD DEZE.”

Foto: Ingrid Zagers

onvoldoende geschoold personeel op de eilanden beschikbaar is, wordt er veel personeel van buitenaf gehaald. We willen leerlingen bewust maken van de kansen op de arbeidsmarkt en het beroepsonderwijs op de kaart zetten. Op SGB Bonaire zijn we bijvoorbeeld een nieuwe vakopleiding gestart, die heel praktijkgericht is. De instructietaal hoeft dan geen belemmering te zijn voor leerlingen van de Bovenwindse eilanden.”

Alle deelnemers werken zichtbaar gefocust aan de wedstrijdopdracht: het maken van een houten uitbatersbord. De leerlingen kunnen hierbij hun kennis op het gebied van boren, zagen, beitelen en meten volop in de praktijk brengen. Tijdens het werk worden ze aangemoedigd door onder andere ouders en medeleerlingen. “Beide teams werken goed samen”, vertelt Martijn na de middagpauze. “Wel hebben we de wedstrijd een keer moeten stilleggen omdat de leerlingen de veiligheidsvoorschriften niet volledig in acht namen. Maar nadat we ze hierop hadden aangesproken, ging het weer goed.”

Tien vingers en twee ogen

Om half drie 's middags is de wedstrijd afgelopen en verlaten de zes leerlingen met gespannen gezichten het lokaal. De jury beoordeelt zorgvuldig het werk van beide teams en telt daarna de punten. “Team Sint Eustatius heeft 34,2 punten behaald en team Saba 37,8 punten. Beide teams hebben het erg goed ge-

daan, maar team Saba is de winnaar!” maakt Hein bekend. “Onthoud wel altijd het belang van het opvolgen van de veiligheidsmaatregelen”, drukt hij de leerlingen op hun hart. “Je hebt tien vingers en twee ogen, behoud deze.” De leerlingen van SCS reizen in maart af naar Nederland waar ze zullen deelnemen aan de landelijke competitie. Leerlinge Marjolyn van SCS, de enige vrouwelijke deelnemer van de wedstrijd, is trots en opgetogen. “Ik ben nog nooit in Nederland geweest, maar de kou maakt me in ieder geval niets uit!” Marjolyn weet nog niet exact wat ze later wil worden, maar dat het iets in de bouwtechniek zal zijn, staat wat haar betreft vast.

Volgens Hein kiezen wereldwijd steeds meer jonge vrouwen voor een carrière in de bouw. “In bijvoorbeeld Colombia bestaat ongeveer de helft van de leerlingen uit meisjes. Op de eilanden is dit nog niet het geval, maar ook hier kiezen meisjes steeds vaker voor een technische opleiding.”

Foto: Ingrid Zagers

Skills Netherlands Caribbean (SNC)

werd in 2013 opgericht om deelname aan (inter)nationale vakwedstrijden mogelijk te maken voor leerlingen uit Caribisch Nederland. De Stichting wordt gesubsidieerd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). Hein van Senten is Technical Delegate en Martijn Baptiste is Chief Expert van Skills Netherlands Caribbean, beiden zijn werkzaam bij de Scholengemeenschap Bonaire (SGB).

BOTEN BOUWEN OP SCHOOL

“Als je op een eiland als Saba woont, is het niet meer dan logisch te leren over zeemannschap”, vinden directeur Anton Hermans en mbo-instructeur Mike Stamm van de Saba Comprehensive School (SCS). De ultieme droom van beide heren is dan ook het realiseren van een maritieme opleiding op Saba. Een droom die langzaam maar zeker vorm begint te krijgen. Want het bouwen van een 12ft Dinghy, een kleine zeilboot, is sinds kort geïmplementeerd in het extra curriculaire programma. En vanaf 2018-2019 ook in het naschoolse programma.

“Eigenlijk wilden we eerst een zeilclub voor de leerlingen opstarten maar we hadden geen boten. Dus vonden we het niet meer dan logisch om te beginnen met het bouwen van een zeilboot.” vertelt Mike. “We zijn op zoek gegaan naar een zeilboot die gemaakt kan worden door de leerlingen van de klassen 1 en 2 van het praktijkonderwijs. De Glue & Stitch techniek waarmee de 12ft Dinghy vervaardigd wordt, past bij de vaardigheden die de leerlingen reeds beheersen of relatief eenvoudig kunnen leren.”

“WE VINDEN HET ZEER BELANGRIJK EEN VERBINDING TE LEGGEN MET DE HISTORIE VAN SABA.”

“We vinden het daarnaast zeer belangrijk een verbinding te leggen met de historie van Saba”, vult Anton aan. “Sinds oudsher worden op ons eiland vissersboten en roeiboten gemaakt. De technische vaardigheden die nodig zijn voor het maken van bijvoorbeeld een roeiboot, beheersen de eerste- en tweedejaars leerlingen nog niet. Maar de oudere leerlingen wel. In de toekomst willen we dan ook met de oudere leerlingen een lokale roeiboot gaan bouwen.”

Lessen zeemannschap

Komende zomer moet de eerste zeilboot afgebouwd zijn, zodat de leerlingen in de zomerperiode kunnen starten met een tweede zeilboot. Daarna begint de school met lessen in zeemannschap, als onderdeel van het naschoolse programma. Hierbij kan gedacht worden aan vakken als roeien en zeilen. “Maar er zijn nog veel meer vakken die vallen onder een maritieme opleiding”, legt Mike uit. “Recentelijk heb ik een lijst gemaakt van alle maritieme vakken die op het eiland beoefend worden. Ik kwam op een totaal van 32 vakken. Hierbij kun je niet alleen denken aan varen en vissen, maar ook aan werkzaamheden in de haven. Zoals het lossen van containers.”

De leerlingen uit de onderbouw reageren enthousiast op de nieuwe lessen. De groep bestaat uit dit moment vooral uit meisjes. “We vinden het met name belangrijk dat de leerlingen goed samenwerken, plezier hebben en hun talenten ontdekken”, zegt Anton.

Mike, die samen met techniekdocent Marlon Sitladin de lessen geeft, voegt hieraan toe: “ik vind het prachtig dat we na enkele lessen al de groei van de leerlingen zien. In het begin was de groep wat onwennig, nu zien we echter dat de leerlingen elkaar helpen. In de vorige les waren ze bijvoorbeeld aan het zagen en dan zien we dat de leerlingen elkaar tips en aanwijzingen geven. Ze doen allemaal fantastisch mee.”

„MET EEN MARITIEM DIPLOMA OP ZAK HEBBEN JONGVOLWASSENEN EEN GOEDE KANS OP EEN BAAN OP SABA OF OP ÉÉN VAN DE OMRINGENDE EILANDEN.”

Maritieme opleiding op Saba

Het uiteindelijke doel is om de huidige activiteiten uit te breiden tot een volledige maritieme opleiding op Saba. Anton vertelt: “momenteel zijn er voor onze leerlingen geen mogelijkheden om een vervolgstudie te doen op het eiland na het afronden van een (V)MBO-opleiding. Dit is een grote zorg voor vele ouders, omdat zij, net als wij, van mening zijn dat de kinderen veelal nog te jong zijn om het eiland te verlaten. Met een maritiem diploma op zak hebben jongvolwassenen een goede kans op een baan op Saba of op één van de omliggende eilanden. Er is bijvoorbeeld regelmatig vraag naar duikinstructeurs: een opleiding tot instructeur zou prima passen in een maritiem lesprogramma.”

Instructeur Mike Stamm geeft uitleg

Het project krijgt steeds meer vorm

Een ander doel is om een positieve bijdrage te leveren aan het imago van beroepsopleidingen. “Wereldwijd is een enorme vraag naar goedopgeleide beroepskrachten maar men heeft een negatief beeld van beroepsopleidingen. Het idee heerst dat het vaak slecht betaalde banen betreft, het tegendeel is echter waar.” vertelt Mike. Als de maritieme opleiding in de toekomst werkelijkheid is geworden, is het de wens een uitwisseling tot stand te brengen met andere maritieme scholen in het Caraïbische gebied en Europees Nederland. “Stel je eens voor als studenten een semester naar Saba kunnen komen voor bijvoorbeeld Navigatiekunde en andersom studenten van Saba elders specifieke vaardigheden kunnen leren. Dat zou toch fantastisch zijn?” sluit Mike vol enthousiasme af. ■

NASCHOOSE ACTIVITEITEN SCS UITGEBREID

Naast de maritieme activiteiten die de SCS heeft opgenomen in het naschoolse programma, zal de school na de zomer ook de overige naschoolse activiteiten uitbreiden. Er is een divers en leerzaam programma tot stand gekomen, waarbij respect voor het eiland en de cultuur centraal staat.

Saba's land, water en natuur:
snorkelen, hiking, landbouw

Historie:
botenbouw, zeilen, archeologie, koken en kunst

Teruggeven aan de gemeenschap:
debatclub, Change makers club, Leos¹

Taalgroepen:
Nederlands, Mandarijns (Chinees) en Spaans

21e eeuw clubs:
Robotica, Techniek en IT

Uit onderzoek is gebleken dat studenten die deelnemen aan naschoolse activiteiten, over het algemeen minder lessen missen en beter gedrag laten zien op school.

1. Leos is de jongerenafdeling van de Saba Lions Foundation, een NGO die zich inzet voor de lokale samenleving.

Foto: Teresa Leslie

MUURSCHILDERPROJECT STATIA: SAMEN MAKEN WE ER IETS MOOIS VAN

In de nasleep van de orkanen Irma en Maria, zijn op de bovenwinden diverse wederopbouwprojecten opgestart danwel gerealiseerd. In deze “What’s New” aandacht voor een bijzonder creatief wederopbouwproject op Sint Eustatius: het muurschilderproject!

“De bestaande muurschilderingen op de muur voor het sportcomplex die in het verleden door de Statia Pride Foundation waren aangebracht waren vervaagd door de tand des tijds”, vertelt docent Beeldende Kunst Chériëtte van der Lugt van de Gwendoline van Puttenschool (GvP). “Al geruime tijd bestond het plan om nieuwe muurschilderingen te maken. Maar vanwege persoonlijke omstandigheden hadden deze vertraging opgelopen. Door toeval kwamen verschillende partijen (Mega D Youth Foundation, New Challenges Foundation, GvP en anderen) samen. Dit mondde uit in een samenwerking, gefinancierd¹ door het Ministerie van BZK (red.: Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties).

Projectcoördinator Mel Raboen de Sanchez Pacheco: “Ik streef vooral naar sociaal-maatschappelijk gedragen projecten, waarvoor iedereen binnen de gemeenschap zijn steentje kan bijdragen.

1 De New Challenges Foundation verzorgt scholingsprogramma's voor jong-volwassenen, en sociale kans trajecten voor jongeren (SKJ). Als onderdeel van het SKJ-traject verzorgt NCF de mbo-1 opleidingen voor de Gwendoline van Putten School.

LEREN OBSERVEREN

In deze tijd zullen veel gesprekken in de teamkamers gaan over de werkdruk in het onderwijs, met als grootste boosdoener de administratie. Tijdens de honderden lesobservaties die ik in de afgelopen jaren in het primair onderwijs heb mogen uitvoeren komt een ander, minder vaak genoemd aspect naar voren. Het beeld van leerkrachten die enorm hard aan het werk zijn om alle lessen te geven die in het rooster, en volgens de methode, zijn voorgeschreven. Gedifferentieerd uiteraard, op tenminste drie niveaus. En uiteraard op verantwoorde wijze, volgens een direct instructiemodel als IGD1 of EDI of ADI, waarin netjes bij iedere les het doel wordt benoemd.

Nu heb ik niks tegen een goede gedifferentieerde instructieles, integendeel. Als die maar effect heeft op het leren van de kinderen. En daar zit 'm de crux. Als je achter in een klas zit dan zie je wat de leerkracht in alle drukte niet meer ziet: dat de lesstof de leerlingen niet dreigt te raken. Hop, daar flitst het doel van de les voorbij op het digibord, zonder dat de leerlingen enig verband leggen met wat ze al weten. Of zegt die leerling waaraan ik vraag waarom hij niet oplet: "ik ben 1 ster, ik zit in het verlengde instructiegroepje en dan legt de juf het straks nog een keer uit". Leerkrachten lopen het risico zo hard aan het onderwijzen te zijn, dat ze het zicht op het leren verliezen.

Daarom mijn pleidooi aan alle leerkrachten: werk niet zo hard in de klas! Zorg dat je de leerlijnen en je vakdidactiek goed kent. Bereid je lessen goed voor en kijk kritisch naar wat er te schrappen valt. Heeft iedere les echt een nieuw doel? Heeft iedere leerling iedere dag taal- en rekeninstructie nodig? Wees dan zelf niet de hele tijd aan het woord maar zet de leerlingen aan het werk. Gebruik je tijd en energie om de leerlingen, en hun leren, te observeren en te ondersteunen. Wat doet die ene leerling fout? Wat helpt hem of leidt hem juist af? Waar in het stappenplan loopt hij vast?

Is leerkracht zijn op deze manier een moeilijk vak? Wis en waarachtig!

Is het mogelijk te ontspannen en er lol aan te beleven? Absoluut, ik wens het iedereen toe. ■

MUURSCHILDERPROJECT STATIA

Het mooie van dit project is, dat niet alleen de schoolkinderen er aan hebben gewerkt maar ook vrijwilligers van alle leeftijden.

En in het bijzonder ook de New Challenges Foundation (NCF), die alles coördineerde. Dit is echt een voorbeeld van "samen maken we er iets moois van". Directeur Francine Harrigan van de NCF legt uit: "We hebben eerst een schildercomité gevormd. Daarin zaten vertegenwoordigers van alle bovengenoemde partijen, aangevuld met het Openbaar Lichaam (onder meer Cherida Creepsburg) en de stichting Globe (Sara Stone). Sara Stone heeft onder leiding van NCF het project gedraaid, vooral met het motiveren van de tweede kans en mbo-kandidaten om mee te doen. Iedereen van het schildercomité heeft bijgedragen, van het regelen van de vergunningen tot en met de verf, het meebrengen van de kwasten uit Nederland en nog veel meer."

Togetherness

Binnen het thema "Togetherness" (red.: saamhorigheid) zijn op de scholen tekenwedstrijden georganiseerd. Dit thema was

Foto: Dirkje de Jong

speciaal gekozen om ook met de leerlingen stil te staan bij de noodzaak om met elkaar samen te werken, vooral na een gebeurtenis zoals een orkaan. De tekeningen van de leerlingen werden door een deskundige jury beoordeeld en de winnaars mochten hun tekening op de muur schilderen. Op de muur is te zien dat alle leeftijdsgroepen vertegenwoordigd zijn. Tijdens de schildersessies, weekend na weekend, was jong en oud bij de muur aan het werk. En het resultaat mag er zijn! Op Koningsdag werd de muur tijdens een korte ceremonie officieel geopend door regeringscommissaris Mike Franco. Ook hij en zijn directe medewerkers droegen hun steentje bij tijdens het schilderen, wat een bijzondere bijdrage heeft opgeleverd. ■

EVEN

VOORSTELLEN ...

“MIJN WENS VOOR DE LEERLINGEN VAN SABA IS DAT ZE GOED GEÏNFORMEERD, UITGESPROKEN EN ASSERTIEF ZIJN. DAT DE LEERLINGEN EEN MENING HEBBEN, BIJVOORBEELD OVER GEBEURTENISSEN IN DE WERELD, EN IN STAAT ZIJN HIEROVER EEN INTELLECTUELE CONVERSATIE TE VOEREN. DIT MAAKT EEN MENS KLAAR VOOR HET STUDENTENLEVEN EN HET LEVEN IN HET ALGEMEEN,” ZEGT CAROL IRVINE SKINNER, ZORGCÖÖRDINATOR/ZORGBEGELEIDER VAN DE SABA COMPREHENSIVE SCHOOL (SCS).

“Het is mijn taak leerlingen bewust te maken van alle kansen die zij hebben in de grote buitenwereld.”

Trinidad en Tobago

Carol komt oorspronkelijk van Trinidad en Tobago en studeerde Onderwijspsychologie. Nadat ze haar Master Degree behaalde, is ze gaan werken als zorgbegeleider op een middelbare meisjesschool in Trinidad. In September 2016 startte Carol met haar baan aan de SCS.

“In Saba werk ik met 100 studenten in plaats van met 800 studenten zoals in Trinidad. Hoewel ik moet zeggen dat de kwesties over het algemeen hetzelfde zijn. Men denkt wel eens dat ik nu meer tijd heb maar dat is niet de realiteit. Omdat ik in een klein team werk, heb ik simpelweg meer taken. Maar dat vind ik leuk,” zegt Carol glimlachend. “Een ander groot voordeel van het leven hier is dat ik veel meer tijd voor mijn gezin heb. In Trinidad koste het me twee uren om van huis naar school te reizen en visa versa. Nu ben ik binnen enkele minuten op school en de school van mijn kinderen is hiernaast.”

“Ik wilde altijd al een bijdrage leveren aan het onderwijs,” vertelt Carol. “Hoewel ik vroeger kort heb overwogen te gaan werken als maatschappelijk werker met volwassenen. Maar ik realiseerde me dat het moeilijk is patronen te veranderen als iemand reeds volwassen is. Dus koos ik voor een functie als zorgbegeleider op een school. In mijn rol kan ik werkelijk verandering brengen binnen een school, bijvoorbeeld door preventie. Soms onderschatten mensen het belang van preventie. Maar door werkelijke feiten en correcte informatie aan te bieden, kun je studenten helpen op het juiste pad te blijven. Vaak zijn studenten onjuist geïnformeerd, wat gemakkelijk leidt tot verkeerde beslissingen.”

Drukke dagen

Carol haar dagen op school zijn over het algemeen druk. “Ik heb veel overleggen met collega’s en ketenpartners, ik houd ervan persoonlijk contact te hebben met mensen. Ook heb ik wekelijks groepssessies met iedere klas van de school. In deze sessies spreken we over onderwerpen als zelfvertrouwen, seksuele relaties en groepsdruk. We werken met een prachtig programma waarin we de studenten scenario’s uit het echte leven laten zien. We laten bijvoorbeeld beelden van een feest zien. Tieners zijn aan het dansen, een jongeman benadert een meisje... We vragen de studenten hoe zij denken dat dit scenario zal aflopen en discussiëren over persoonlijke grenzen. Daarnaast heb ik individuele sessies met studenten over hun gedrag, toekomstige studiemogelijkheden en carrière. Een uitdaging is dat de leerlingen van Saba meestal verlegen zijn en zich vaak niet bewust zijn van de grotere wereld om hen heen met alle mogelijkheden. Mijn taak is om hen bewust te maken van alle kansen die ze hebben en met hen te spreken over de opties die er zijn na de middelbare school. Verder heb ik ook gesprekken met de ouders. Tot slot organiseer ik themabijeenkomsten met groepen studenten, bijvoorbeeld over agressief gedrag.”

Wanneer Carol gevraagd wordt wat ze het leukst vindt aan haar baan, hoeft ze niet lang na te denken. “Wat ik het leukst vind, is de ontwikkeling van de leerlingen te zien. Bijvoorbeeld wanneer een leerling in de eerste klas erg verlegen en onzeker is en een paar jaar later assertief en welbespraakt is geworden. Ik vind het fantastisch dat ik de kans heb om bij dit proces te helpen.” ■

HAAIENWEEK OP STATIA INSPIREERT

Tijdens de laatste “Shark Week” stonden de haaien in de wateren rond Sint Eustatius weer centraal. Stenapa' organiseerde, in samenwerking met de organisatie DCNA - Save Our Sharks², tal van leerzame evenementen en activiteiten voor jong en oud. Dit alles om de lokale bewoners ervan bewust te maken dat de haai belangrijk is voor het ecosysteem in de wateren rondom Statia.

Ook dit keer bezocht haaienexpert Jillian Morris Brake het eiland. Ze is naast oprichter van Sharks4kids marine onderzoekster en duikinstructeur. Met haar bijna witte haar, haaienkleiding en vrolijke stem is ze ondertussen een bekende verschijning onder de lokale kinderen.

“Onder water les”

Samen met haar collega geeft Jillian “onder water les” aan de kleuters op het eiland. Met de kinderen gaan ze op creatieve wijze op zoek naar de verschillende leefgebieden van de haaien en kijken ze waar welke haai leeft en waarom. Bij de start van de les worden de misvattingen over de haaien

weggenomen. “Zien jullie dat ik al mijn armen, benen en vingers nog heb? Haaien bijten mij niet; zij vinden mij heel vies smaken!” lacht Jillian. Vervolgens starten Jillian en de kinderen met een denkbeeldig onderwater avontuur, dat begint met het aantrekken van duikpakken. Daarna gaan de vinnen aan, de duikbril op en iedereen gaat klaar zitten om het water in te gaan. De kinderen doen allemaal enthousiast mee en gaan helemaal op in het spel. Dit is één van Jillian's sleutels tot een succesvolle les: “door de kinderen actief mee te laten doen, worden ze enthousiast en staan ze open om te leren”.

Waargebeurd

Tijdens de lessen van Jillian komt een aantal aspecten altijd terug. Fabels worden vervangen door feiten, door het woordgebruik van de kinderen in de loop van de les bij te schaven. Woorden als “eng” en “monster” worden veranderd in “tanden”, “belangrijk” en “interessant”. Daarnaast is er sprake van een constante interactie tijdens de les: kinderen worden uitgedaagd om mee te denken en mee te doen. Ook wordt informatie over de verschillende haaien gebruikt om vraagstukken op te lossen. Door de waargebeurde

¹ STENAPA staat voor St Eustatius National Parks Foundation. Deze niet-gouvernementele organisatie zet zich in voor het behoud van de natuur op en rond Sint Eustatius.

² DCNA staat voor Dutch Caribbean Nature Alliance en deze non-profit organisatie heeft als doel om de natuurlijke rijkdommen van de 6 eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen te beschermen. DCNA - Save our Sharks is een project binnen deze non-profit organisatie, dat zich richt op behoud van de haaien rondom deze eilanden.

ONDERZOEK VAN EIGEN BODEM

verhalen en de foto's en filmpjes, gaat de onderwaterwereld werkelijk leven voor de kinderen.

Respectvol

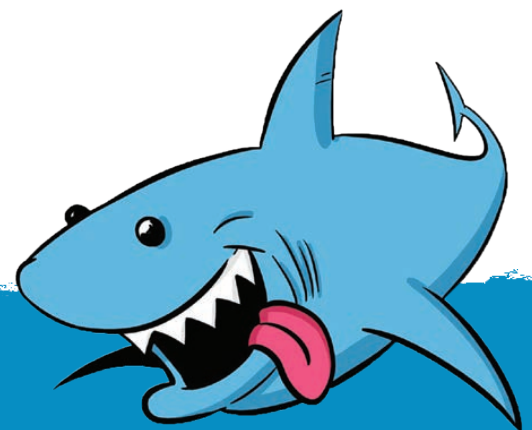
Jillian wordt niet overal ter wereld met open armen ontvangen. Dit komt onder meer doordat de vangst van haaien soms een bron van inkomsten vormt voor de lokale bevolking. Een positieve houding en respectvolle communicatie zijn typerend voor Jillian. Namens de organisatie zet zij zich in om zoveel mogelijk samen met de lokale bewoners alternatieve oplossingen te verzinnen. Tijdens de lessen legt Jillian aan de kinderen uit wat de gevolgen zouden zijn als de haai uit het eco-systeem zou verdwijnen. Naast de lessen die worden gegeven door Sharks4kids, heeft de organisatie lesmateriaal ontwikkeld waarmee leerkrachten zelf aan de slag kunnen.

Rolmodellen

Jillian vertelt over verschillende succesvolle acties van kinderen om het behoud van de haaien onder de aandacht te brengen: "zo was er een jongetje dat een brief naar een lokaal restaurant stuurde met het verzoek te stoppen met het serveren van haaienvinnensoep. En dan het meisje dat het eilandbestuur verzocht om een beschermd haaien-gebied aan te leggen..." De betrokkenheid van kinderen wordt door de organisatie gebruikt door hen in te zetten als jeugdambassadeurs: bevlogen tieners die zelf de boodschap willen overbrengen naar leeftijdsgenoten.

Over de Shark Week op Sint Eustatius is Jillian enkel lovend: "de eilanden van Caribisch Nederland zijn een rolmodel voor de rest van de wereld. De haaienweek richt zich op deze eilanden niet alleen op het onderwijs maar op de gehele samenleving." ■

Tijdens de Shark Week is ook op de Gwendoline Van Putten School aandacht geweest voor bescherming van de haaien. De Academic 2 klassen zijn op onderzoek gegaan en hebben hun resultaten in een video gepresenteerd aan Stenapa. Het onderzoek richtte zich vooral op de samenleving en de vissers, en hun beleving van de haaien in de Stataanse wateren. **Stenapa en de leerlingen kwamen samen tot de conclusie dat naleving van de bescherming van haaien gewenst zou zijn.**

"Zien jullie dat ik al mijn armen, benen en vingers nog heb? Haaien bijten mij niet; zij vinden mij heel vies smaken!"

BASISKWALITEIT VOOR BIJNA GEHELE ONDERWIJS IN CARIBISCH NEDERLAND

Tijdens het laatste bezoek van de onderwijsinspectie in maart 2018 aan Caribisch Nederland (C.N.), behaalde weer een aantal scholen en onderwijsinstellingen de basiskwaliteit. Hiermee hebben bijna alle onderwijsinstellingen in C.N. dit kwaliteitsniveau bereikt.

PROFICIAT!

RCN/OCW feliciteert de mbo- en vmbo unit van Scholengemeenschap Bonaire (SGB), Expertisecentrum Onderwijszorg Bonaire, Sociale Kanstrajecten voor jongeren en de afdeling mbo1 op Sint Eustatius met het behalen van de basiskwaliteitsnorm.

Docenten, directie- en bestuursleden: wij danken u voor uw inzet en hopen dat u dit mooie werk zult voortzetten ten behoeve van de jeugd en de toekomst van Caribisch Nederland!

Reynolds (Nolly) Oleana
Diensthooft OCW Caribisch Nederland

Dit keer gaat het voor Bonaire om de vmbo & mbo-unit van de Scholengemeenschap Bonaire (SGB) en het Expertisecentrum Onderwijszorg. Op Sint Eustatius betreft het de afdeling mbo-1 van de Gwendoline van Putten School (GvP) en de sociale kans trajecten voor jongeren, die worden verzorgd door de New Challenges Foundation. Dit is opnieuw een belangrijke mijlpaal in het verbetertraject van het onderwijs in Caribisch Nederland.

HALVERING COLLEGE GELD EERSTEJAARS HOGER ONDERWIJS VANAF STUDIEJAAR 2018-2019

De hoogte van het collegegeld kan voor iedereen een financiële drempel zijn. Daarom heeft het kabinet een wetsvoorstel gemaakt voor de halvering van het collegegeld van eerstejaars studenten.

Daarnaast wil het kabinet dat meer mensen kiezen voor een baan in het onderwijs. Voor studenten aan lerarenopleidingen wil het kabinet daarom zelfs het collegegeld voor de eerste 2 studiejaar halveren. Deze verandering moet ingaan vanaf studiejaar 2018-2019. De Tweede en de Eerste Kamer moeten de plannen nog goedkeuren. RCN/OCW zal u hierover op de hoogte houden.

EERSTE STAP GEZET NAAR VERBETERING HUISVESTING SGB

Masterplan SGB

Eind maart 2018 was de officiële opening van de gymzalen van de Scholengemeenschap Bonaire. Dit gebeurde onder toezien oog van Nolly Oleana (afdelingshoofd RCN-OCW), Dhr. Edsel Cecilia (Openbaar Lichaam Bonaire, gedeputeerde Samenleving & Zorg) en Frans van Efferink (algemeen directeur SGB). De gymzalen waren op 20 oktober 2017 opgeleverd en in gebruik genomen door de school.

Met dit project is de eerste stap naar verbetering van nieuwe huisvesting SGB gezet. En er staan nog drie huisvestingsprojecten voor de SGB op stapel:

1. Uitbreiding Liseo op de kaya Amsterdam, zodat hier de mavo, havo en het vwo gehuisvest kunnen worden. Deze uitbreiding wordt schooljaar 2018-2019 in gebruik genomen.
2. De nieuwbouw van het mbo wordt medio 2021/2022 in gebruik genomen.
3. De nieuwbouw van het vmbo en de Speciale Leerplaatsen wordt medio 2022 in gebruik genomen.

LAAT GEEN SUBSIDIEGELD LIGGEN!

Wist u dat ook scholen en onderwijsinstellingen in Caribisch Nederland in aanmerking komen voor subsidies van OCW? Het betreft subsidieregelingen die voor OCW worden uitgevoerd door de stichting DUS-I (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I)).

Het gaat om 2 soorten subsidies:

- Specifieke subsidieregelingen, bestemd voor door OCW gefinancierde instellingen met leerlingen, dus scholen. U kunt deze subsidies aanvragen voor verschillende soorten initiatieven: van gelijke kansen in het onderwijs tot de aanleg van snel internet in het primair en voortgezet onderwijs, voor vermindering van de werkdruk in het primair onderwijs en nog veel meer.
- De Kaderregeling OCW, SZW en VWS, voor instellingen zonder leerlingen in het onderwijsdomein. Dus bijvoorbeeld voor de EOZ-en en uitvoeringsinstanties van de Sociale Kanstrajecten voor Jongeren (SKJ). Het kan hier gaan om instellingssubsidies (voor de instellingen) en projectsubsidies (voor specifieke activiteiten).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

OCWsubsidies@minvws.nl

Parnassusplein 5, postbus 16006, 2500 BA Den Haag
+31 70-340 5566 (keuze 2 voor OCW)

De contactpersonen zijn:

- Jurienne Atimadora (financieel medewerker):
j.m.g.atimadora@minocw.nl
- Imro Simmelink (manager):
vi.simmelink@minvws.nl

Informeer uzelf en selecteer de voor u relevante subsidies

Op de website www.dus-i.nl vindt u een overzicht van alle subsidies die via DUS-I worden verstrekt. Per subsidie vindt u een beschrijving, inclusief de voorwaarden en de inschrijftermijn.

Tekst en foto's: Elaine Marchena

IN IEDERE EDITIE VAN "WHAT'S NEW" LOPEN WE EEN DAG MEE MET EEN ONDERWIJSPROFESSOR IN CARIBISCH NEDERLAND. DIT KEER IS HET JAN MEIJER, HIJ DOCEERT MATHEMATICS (ENGELSTALIG) AAN DE LEERLINGEN VAN 'ACADEMIC 3' EN WISKUNDE EN ECONOMIE AAN DIE VAN HAVO 4 EN 5.

EEN DAG MET

JAN MEIJER

DINSDAG 8 MEI

07:30 uur > Eerste lesuur

Wij volgden Jan op dinsdag 8 mei: midden in de examentijd.

Hoewel Jan niet dagelijks het eerste lesuur les hoeft te geven, is hij altijd vanaf half acht op school te vinden. Jan legt uit dat hij zijn roostervrije uren gebruikt voor de voorbereiding van lessen, voor zijn administratieve taken of om, desgevraagd, bijles te geven. "En vandaag gebruik ik de tussenuurtjes speciaal om te volgen hoe het "mijn" studenten van havo 5 vergaat, die deze ochtend eindexamen Aardrijkskunde doen".

08:30 uur > Vlak voor de eerste Wiskundeles

Jan zit met enkele leerlingen op een muurtje, vlak voor de klas waar vandaag de eindexamens Aardrijkskunde zijn. Op dit moment is Z'Dijah Romney binnen. Even later komt zij naar buiten. "Het ging redelijk, maar ik wist niet alles...", zegt zij desgevraagd. Even later komen Aardrijkskundedocent Etienne de Vries en de geïmmitteerde uit Nederland (red.: de verplichte co-examinator uit Nederland) naar buiten en Z'Dijah verneemt haar eindcijfer. "Een zes!" roept zij tevreden tegen Jan en haar wachtende klasgenoten. "Gelukkig!"

09:00 uur > Wiskundeles

Jans eerste les van de dag is een Wiskunde B les, voor havo 4: de pre-examenklas. “Zij doen volgend jaar eindexamen, als laatste havo-examenleerlingen op deze school”, vertelt Jan. “De havo wordt nu immers uit gefaseerd. Wat tot nu toe havo was, gaat in de toekomst CSEC heten.” Het is een kleine klas: slechts vier leerlingen maar volgens Jan een “prettige groep”. De les gaat over algoritmes. De leerlingen oefenen met een moeilijke som. Na wat extra uitleg heeft iedereen het begrepen. De voertaal in deze les is het Nederlands: deze leerlingen zitten immers nog in het Nederlandse systeem (red.: dit is het laatste cohort leerlingen dat nog in het oude havo-systeem zit en Nederlands als instructietaal heeft.).

14:00 uur > Derde lesuur

Dit is Jans derde les van vandaag. De les van 14:00 uur blijkt te zijn verschoven en nu zit een groepje leerlingen van 5 havo hun examen Wiskunde voor te bereiden. Af en toe stelt iemand een vraag en wordt door Jan geholpen. En er zit één meisje bij van de “Academic 3” klas die hier oorspronkelijk les zou hebben. Dit omdat zij een Wiskundetoets moet inhalen. Met haar spreekt Jan, als enige, Engels. Hij legt uit dat haar “Academic 3” klas de eerste groep is die straks in het Engelstalige (CSEC)-systeem eindexamen zal doen.

14:30 uur > Teamvergadering

De teamvergadering, voor het voltallige havo-team, begint. De vergadering wordt iedere keer door iemand anders voorgezeten; vandaag is dat docente Nederlands Maaike Fischer. Aanwezig is ook mevrouw Cox van de CXC-organisatie. Zij is met tussenpozen enkele weken op het eiland om de introductie van de CXC-onderbouwstroom bij de GvP te begeleiden.

16:30 uur > ‘After work’

De werkdag zit erop! Jan sluit bijna altijd de dag af op het terras van duikschool Scubaqua, samen met zijn echtgenote Mia. Zij drinken iets, bespreken samen de dag en gaan meestal nog even het water in. Jan vertelt dat hij in 2014 aan de GvP les begon te geven na de afronding van een loopbaan als marine officier. “Inmiddels ben ik er goed ingegroeid en geniet ik er dagelijks van”, stelt hij. Dat het lesgeven hem goed afgaat, is duidelijk: bij de diploma-uitreikingen van de afgelopen jaren werd hij door zijn leerlingen al meermalen in het zonnetje gezet. “En dat is mij veel waard”, zegt Jan. “Het is mijn doel om de leerlingen met een diploma de school te zien verlaten teneinde ze een zo goed mogelijke start te laten maken in een vervolgstudie. De extra uurtjes die dat soms kost zie ik niet als een belasting, sterker nog: het is juist leuk om te doen en het geeft veel voldoening!”

JAN WERD BIJ DE DIPLOMA-UITREIKINGEN VAN DE AFGELOPEN JAREN DOOR ZIJN LEERLINGEN MEERMALEN IN HET ZONNETJE GEZET. “EN DAT IS MIJ VEEL WAARD.”